

Миле Ђ. Илић²¹⁵

Универзитет у Бањој Луци
Филозофски факултет

ПРВО НАУЧНО ДЈЕЛО О НАЦИОНАЛНОМ ВАСПИТАЊУ У НАСТАВИ МУЗИЧКЕ КУЛТУРЕ

**БЕЛОЈИЦА ПАВЛОВИЋ Б. И ЦИЦОВИЋ САРАЈЛИЋ Д. (2018).
НАЦИОНАЛНО ВАСПИТАЊЕ У НАСТАВИ МУЗИЧКЕ КУЛТУРЕ.
УЧИТЕЉСКИ ФАКУЛТЕТ У ПРИЗРЕНУ – ЛЕПОСАВИЋУ И
ФАКУЛТЕТ УМЕТНОСТИ У ПРИШТИНИ – ЗВЕЧАНУ
УНИВЕРЗИТЕТА У ПРИШТИНИ – КОСОВСКОЈ МИТРОВИЦИ**

Пажњу просвјетне и шире друштвене јавности у Србији и у региону привукло је научно монографско дјело музиколога, методичара, истраживача и афирмисаних универзитетских професора Биљане Белојица Павловић и Драгане Цицовић Сарајлић, под насловом *Национално васпитање у настави музичке културе*, публиковано 2018. у издању Учитељског факултета у Призрену – Лепосавићу и Факултета уметности у Приштини – Звечану Универзитета у Приштини – Косовској Митровици. Књига је посвећена знаменитој професорици Универзитета у Београду, Мирјани Ивановић, која је дала значајан допринос развоју Методике наставе музичке културе у Србији и њеном окружењу, као и подизању научног подмлатка у овој дисциплини.

Уочљив је баланс између обима дијелова и поглавља у структури ове научне монографије. Осим стимулативног *Предговора* и опсежног списка тематски релевантне *Литературе* (написане на седамнаест страна), поглавља овог дјела су: *Увод*, *Теоријске основе рада*, *Методолошке основе истраживања*, *Резултати емпиријског истраживања*, *Закључци* и *Прилози*.

У уводу су увјерљиво експлициране друштвено-педагошке вриједности и научно-методолошке специфичности цјеловитог проучавања националног васпитања уопште и у настави музичке културе посебно.

²¹⁵mile.ilic@ff.unibl.org

Полазећи од аксиолошких и савремених педагошко-психолошких сазнања о суштини, смислу и другим одредницама националног васпитања у цјелокупној образовно-васпитној дјелатности наше школе, у поглављу *Теоријске основе рада* студиозно су расвјетљаване позиције, интенције и концепције српског националног васпитања ученика у настави музичке културе у том непосредном педагошком амбијенту и ширим актуелним, динамичним и противријечним цивилизацијским и глобализацијским токовима. Селекцијом, компарацијом и повезивањем историјско-музиколошких сазнања, расвјетљена је улога српског традиционалног музичког стваралаштва у националном васпитању дјеце и младих. Међутим, аутори су установили да српске народне пјесме и игре, духовна и умјетничка музика током три посљедње деценије нису у довољној мјери заступљене у наставним програмима, уџбеницима и непосредној пракси из наставе музичке културе у основној школи, те да постоје друштвене, научне и стручно-методичке потребе проучавања узрока и посљедица ове појаве.

На тако поузданим теоријским полазиштима и резултатима претходних испитивања појединих аспеката ове тематике развијене су садржајно-проблемски прикладне методолошке основе емпиријског истраживања са повезаним идејним компонентама (проблем и предмет, циљ и задаци, хипотезе) и адекватним оперативним елементима (научноистраживачке методе, технике, инструменти, популација испитаника са подручја Централне Србије, Косова и Метохије, а у репрезентативном узорку обухваћено је 534 ученика осмог разреда основне школе).

Резултати емпиријског истраживања коректно су статистички обрађени, прегледно приказани и егзактно тумачени. Потврдили су хипотезу да су музички садржаји националног васпитања недовољно заступљени у наставним програмима и уџбеницима, што је врло корисно у иновирању и креирању ових докумената, не само на територији на којој је извршено истраживање већ и на свим српским национално-етничким просторима. Потврђена су ранија запажања да су наведени садржаји не реализују у духу савремених дидактичко-методичких сазнања и тиме нису искориштена њихова могућа дејства на потпуније формирање национално-вриједносних оријентација ученика. Ослоњене на квантитативне показатеље, дате су аргументоване квалитативне анализе у којима су, између осталих, истакнути закључци да ученици на завршетку основне школе имају формиран став о значају српских традиционалних и патриотских пјесама, духовне и умјетничке музике, развијању љубави према својој земљи и народу, али да нису довољно заинтересовани за њихово извођење ван школе, те да не познају традиционалне пјесме и игре народа који живе у њиховом окружењу, а национално-културни идентитет се формира у амбијенту истинског (а не декларативног) интеркултурализма и мултикултурализма.

Прилози садрже изборе репрезентативних традиционалних народних пјесама и игара, патриотских и духовних пјесама, српских умјетничких композиција, што ће битно олакшати и инспирисати иновативан рад наставника у континуираном интензивирању националног васпитања ученика у настави музичке културе. На крају овог поглавља је анкетни лист за ученике осмог разреда који може бити адаптиран и кориштен у наредним емпиријским истраживањима.

На крају монографије су: *Индекс имена, Изводи из рецензија и О ауторима*, чиме је повећан информативни ниво ове публикације.

Цјелокупни садржај монографије издваја се од истоврсних публикација интердисциплинарном егзактношћу, вишедимензионалношћу, уравнотеженошћу научнотеоријског, емпријско-истраживачког и апликативног стручно-методичког приступа националном васпитању у настави музичке културе у прошлим, актуелним и долазећим токовима нашег етноса и цивилизације. Ово је ново и оригинално научно дјело трајније вриједности, јер је културно-историјски, аксиолошко-етички, педагошко-психолошки и дидаткичко-методички утемељено, те је незаобилазан допринос историји музичке умјетности, музичкој педагогији и савременој методици наставе музичке културе. Зато је реално очекивање да ће бити у фокусу научника, истраживача, креатора наставних програма, аутора уџбеника, наставника, студената и других читалаца.